

Työpoliittisen aikakauskirjan 50 vuotta - iso luku Suomen talouden ja työmarkkinoiden historiaa – ja näkökulmia tulevaan

Heikki Räisänen¹

Hyvä lukija, kädessäsi on Työpoliittisen aikakauskirjan 50-vuotisjuhlanumero. Kaikki alkoi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön työmarkkinatutkimustoimistosta, joka alkoi julkaista nykyisen Työpoliittisen aikakauskirjan edeltäjiä: Tiedoituksia ja Työmarkkinakatsausta vuonna 1957. Vuodesta 1962 julkaisu ilmestyi nimellä Työvoimakatsaus, kun aiemmat monisteina ilmestyneet lehdet yhdistettiin uudeksi julkaisuksi. Uusi merkkipaalu oli työvoimaministeriön perustaminen vuonna 1970. Sen suunnitteluosasto jatkoi Työvoimakatsauksen julkaisemista. Vuonna 1989 perustettu toimialaltaan laajempi työministeriö muutti julkaisulle vuonna 1990 sen nykyisen nimen, Työpoliittinen aikakauskirja.

Julkaisu on selvinnyt hengissä ja kehittänyt entistä ehommaksi kahdesta ministeriömuutoksesta ja kahdesta nimenmuutoksesta.

Pian selviää myös se, selviääkö se vielä kolmannesta ministeriöuudistuksesta.

50 vuotta on aikakauskirjan ikänä jo niin merkittävä saavutus, että on paikallaan luoda katsaus menneisiin vuosiin ja painopisteisiin. Työmarkkinoillakaan 50 vuoden jakso ei ole enää yhden sukupolven työn tulos, vaan useamman. Nykyhetkeä ja tulevaisuutta ei ole kuitenkaan unohdettu. Kaikki nämä ovat esillä julkaisumme juhlaosuudessa.

Pääministeri *Matti Vanhanen* toteaa Työpoliittiselle aikakauskirjalle kirjoittamassaan tervehdyksessä, että viime vuosikymmenen alun laman muistot hallitsivat pitkään työpoliittista keskustelua. Nyt näkökulmaa pitäisi vaihtaa. Tässä pääministeri Vanhanen viittaa suurten ikäluokkien eläköitymiseen ja pulaan työvoimasta.

Työministeri *Tarja Cronberg* avaa haastattelussaan tämän päivän työpolitiikan pää-

---

¹ Heikki Räisänen, VTT, työvoimapolitiikan dosentti, tutkimusjohtaja, työministeriö, analyysiyksikkö

kysymyksiä ja tulevia haasteita. Ministeri pohtii myös kiinnostavalla tavoin suomalaisen työpolitiikan tutkimuksen kenttää ja ominaispiirteitä.

Pekka Ylöstalo luottaa yksityiskohtaisesti 50-vuotishistoriikissaan lehteä julkaisevan organisaation, temaattisten painopisteiden ja ympäröivän yhteiskunnan suhdetta. Artikkeleissa esitellään myös kattavasti kaikki lehden toimittamiseen ja toimitusneuvostotyöhön osallistuneet henkilöt.

Oiva Lönnbergin työnvälitystilaston 100-vuotista historiaa käsittelevä artikkeli tarkastelee samalla myös Työpoliittisen aikakauskirjan sekä Suomen talous- ja työmarkkina-historian kannalta keskeistä teemaa, työvoimaa ja sen käyttöä. Työpoliittisen aikakauskirjan historiassa *Oiva Lönnbergiä* voidaan pitää kaikkein ansioituneimpana henkilönä. Lönnberg on toiminut lehden toimittajana ja toimitussihteerinä 19 vuotta, jolloin osan aikaa erillistä päätoimittajaa ei ollut nimetty sekä lehden toimitusneuvostossa yli 16 vuotta. Lisäksi hän on kehittänyt monella tavoin aikakauskirjassa julkaistavien työvoima- ja työnvälitystilastojen sisältöä.

Haluan tässä yhteydessä kiittää lehden aiempia päätoimittajia *Lauri Korpelaista* (1977–1989/1), *Pirkko Aulin-Ahmavaaraa* (1989/2), *Matti Pukkiota* 1989/3-4 – 1998), *Matti Sihtoa* (2001) sekä *Pekka Tiaista* (2002-2007/1) heidän johtamastaan ja tekemästään merkittävästä työstä.

Lehden kytkeytymistä ministeriön strategiatyöhön sekä palautteen saamista tekijöille ja temaattisten aiheiden kehittelyä ovat keskeisesti toteuttaneet lehden toimitusneuvostot, joiden puheenjohtajina ovat toimineet *Matti Pukkio* (1991–1998), *Anssi Paasivirta* (1999–2003) sekä *Jussi Toppila* (2004–). *Oiva Lönnbergin* jälkeen pisimpään toimitussihteerinä on toiminut nykyinen toimitussihteerinä *Annika Blomster*, kaikkiaan 8 vuotta.

Työpoliittisen aikakauskirjan historia on

suomalaisen työttömyyden, työvoimapolitiikan, myöhemmin laajemman työpolitiikan sekä näihin kytkeytyvän tutkimuksen ja työmarkkina-analyysin sekä asiantuntijakeskustelun historiaa. Monet keskeiset päättäjät ja johtavat asiantuntijat sekä huippututkijat ovat esiintyneet Työpoliittisen aikakauskirjan sivuilla. Aikakauskirja on pyrkinyt esittelemään laajasti ja avarasti alan tutkimuksen kansainvälisiä tuloksia, ei ainoastaan työministeriön työpoliittisessa sektoritutkimusohjelmassa rahoitettuja töitä. Lehdessä on myös elävä vuorovaikutus käytäntöön, esimerkiksi työmarkkinajärjestöissä toimivat asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti keskusteluunne kirjoittajina.

Työpoliittisen aikakauskirjan päätoimittajana esitän parhaat kiitokseni kaikille niille henkilöille, jotka ovat eri aikoina osallistuneet aikakauskirjan tekemiseen. Työpoliittinen aikakauskirja on muodostunut 50 vuoden kuluessa alan johtavaksi julkaisuksi Suomessa. Etenkään työvoimapolitiikan alalla ei ole muita tähän aihepiiriin keskittyviä julkaisuja. Työpoliittisessa aikakauskirjassa julkaistavien artikkelien tiivistelmiä seurataan tarkoin myös kansainvälisissä järjestöissä. Aikakauskirjaa ja sen tilasto-osaa käytetään hyödyksi tutkimuksissa, työmarkkinajärjestöissä, työpolitiikan valmistelussa ja toimeenpanossa, sitä hyödynnetään kansainvälisissä reititilaisuuksissa ja myös päätöksentekijät tuntevat Työpoliittisen aikakauskirjan.

Juhlan jälkeen koittaa aina arki. Ja historiatarkastelun jälkeen on syytä katsoa eteenpäin. Näin konkreettisesti tässäkin aikakauskirjan juhlanumerossa. Tämänkertaisessa artikkeliosastossa laajempaan teemaan ovat työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaan kysymykset. Siihen liittyen julkaisemme kolme artikkelia: *Sanna-Mari Hynnisen* yhteensovitusta suomalaisilla työmarkkinoilla käsittelevä artikkeli lähestyy aihetta

siitä näkökulmasta, mikä vaikutus työnhakijarakenteella on työpaikkojen täyttymiselle. *Hanna Hämäläisen* ja *Mika Tuomaalan* artikkeli esittelee erillisammattien tarkkuustasolle viedyn mallisovelluksen, jolla voidaan tarkastella työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoa. Lopputulos on, että tasapainon sijasta Suomen työmarkkinoilla vallitsee melkoinen epätasapaino. *Niilo Melolinna* käsittelee artikkelissaan tulevaa työvoiman rekrytointitarvetta toimialatasolla kehittämällä alueellisella sovelluksella.

Kaikki nämä artikkelit liittyvät ajankohtaiseen ja lähivuosina tärkeään työmarkkinoiden tasapainoa tai kohtaantoa käsittelevään aihepiiriin. Näyttää siltä, että nämä artikkelit edustavat hyvin myös Työpoliittisen aikakauskirjan ydintehtävää: tutkimuksen, asiantuntijuuden ja päätöksenteon vuorovaikutusta. Mukana on osuva sekoitus tieteellistä asiantuntemusta, uudenlaisia analyysisovelluksia ja hallinnon osaamista. Kaikissa

artikkeleissa hyödynnetään eri tavoin työvoimatilastoja. Tämä onkin oivallinen tapa muistaa 50-vuotisen taipaleemme taustalla olevia työnvälitystilaston tuottajia: työvoimatoimistoissa asiakaspalvelutyötä tekeviä työvoimavirkailijoita. Ilman tuhansien työvoimavirkailijoiden panosta ei työnvälitystilastoa ja tätä keskeistä osaa Työpoliittisen aikakauskirjan historiassa olisi, koska tilasto muodostetaan asiakaspalvelujärjestelmään kirjattujen tietojen pohjalta. Työpoliittinen aikakauskirja haluaa osaltaan kannustaa työvoimatoimistojen asiakaspalveluvirkailijoita heidän merkityksellisessä työssään.

Tätä pääkirjoitusta kirjoitettaessa ei päätöstä Työpoliittisen aikakauskirjan julkaisemisen jatkosta uudessa vuoden 2008 alusta lukien aloittavassa työ- ja elinkeinoministeriössä ole vielä tehty. Omalla vastuullani ilmoitan kuitenkin kirjoituksia tarjoaville, että ensi vuoden ensimmäisen numeron aiheiston määräpäivä on 31.1.2008.